

vecka 33

16
augusti

Dagens namn

Brynnolf
Brynnolf är ett nordiskt namn som är sammansatt av orden för brynja och ulv. Det antyder att namnet har krigenknytning. Det var vanligt under medeltiden, men skrevs då Brynjulf. Numera är namnet ovanligt. Det finns cirka 900 som bär namnet och de flesta är över 70 år. 100 män har Brynnolf som tilltalsnamn enligt senaste namnstatistik.

Citatet

Av allt hyckleri är blygsamhetens det angenämaste.

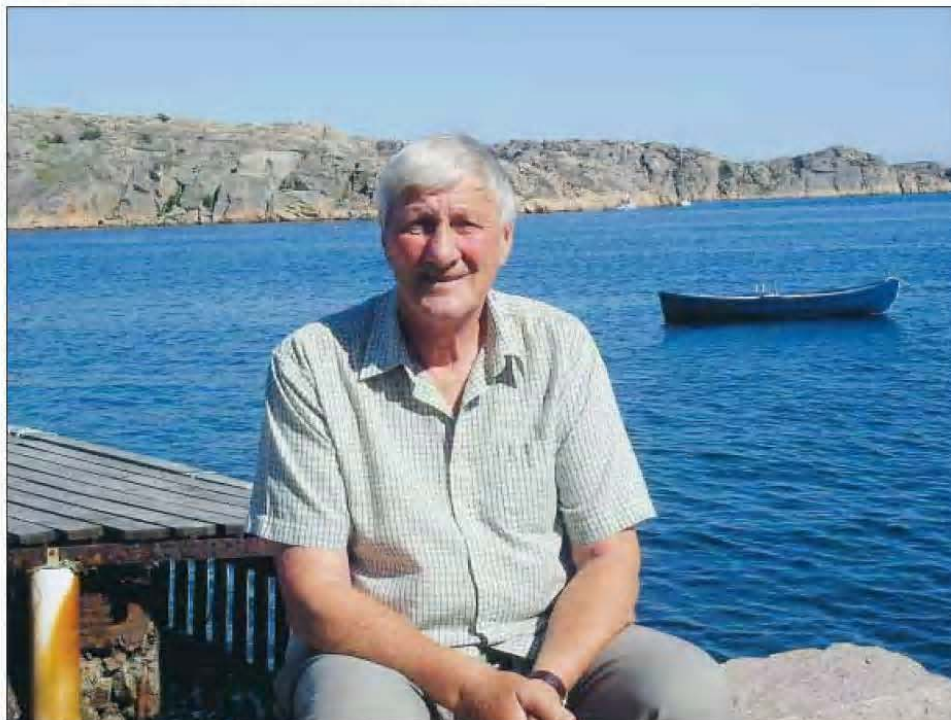
Olle Holmberg

Det hände då

För 70 år sedan, 1936, avslutades de olympiska spelen i Berlin. Olympiaden skulle bli ett propagandaspel för den tyska nazistiska staten, och till stor del lyckades det. Tyskarna vann nationstävlingen överlägset med USA som tvåa. Sverige kom på femte plats, strax efter Finland. De svenska brottarna gjorde bra ifrån sig och erövrade fyra guld.

För 75 år sedan, 1931, återvände 181 av de 900 svensksbybor som två år tidigare kommit till Sverige från Ukraina i Sovjetunionen. Till Ukraina hade deras förfäder kommit på 1700-talet, dittvingade av ryssarna sedan de erövrat den då svenska ön Dagö, utanför dagens Estland. Svensksbyborna hade under århundradena behållit sin skenhet. Men deras kultur hotades av jordbrukskollektiviseringarna i Sovjetunionen. Stalin gav dem tillstånd att utvandra.

För 85 år sedan, 1921, besteg Alexander I Jugoslaviens tron, sedan fadern Peter I avlidit. Alexander I stärkte successivt sin makt och införde 1929 kunglig diktatur. Han mördades 1934 av personer knutna till den kroatiska nationallövsen Ustasia.

En son av Hovenäset är Karl-Werner Bengtsson, som har långt förflutet inom stenindustrin och politiken.

Foto: Terje W Fredh

Hans liv har präglats av sten och politik

Sten och politik har präglat livet för Karl-Werner Bengtsson på Hovenäset. Han arbetade hela yrkeslivet i papans stenindustri. Men han har även representerat socialdemokraterna lokalpolitiskt, bland annat som ordförande i fullmäktige.

Han är född på Hovenäset och började tidigt arbeta. Starten skedde som springpojke på Resö, som hade en stor fritidsanläggning på Hovenäset. Springpojke var en all-i-allo-syssla som innebar allt från skalning av potis till att hämta varor från expressbåtarna.

Karl-Werners pappa Bengt Johansson startade stenhuggeri och han var dessutom skeppsmäklare för de båtar som lastade sten i distriktet. Karl-Werner kom tidigt in i företaget, vilket som mest hade 80 anställda. Stenen högs på Tossene, Vägga, Håle, Berfendal, Näset och på holmarna.

Mest sysslade Karl-Werner med att köra stenbil. Till en början hade bilarna ingen kran, utan de ofta tunga stenarna lastades för hand.

Vid lastplatserna låg skutorna och väntade på kajen. Skepparna var rädda om sina båtar, minns Karl-Werner. Han berättar om en Nässetskeppare som lastade större sten. En sten svajade till när den

satt i vinschen och träffade benet på skepparen som körde vinschen. Skepparen tappade andan och fick vila sig en stund varefter han kommenterade: "det var tur att inte stenen träffade däcket!"

Udda order

Företaget fick många udda order och under andra världskriget var man med och räknade på en order på 10 000 ton sten till Trollhätte Kraftverk. Företaget köpte sten för att skydda sina anläggningar. Stenen högs på holmarna utanför där skutorna lastade stenen vid tillfälliga brygger.

Malmö stad, liksom många andra svenska kommuner, var en stor mottagare av sten från Hovenäset. Företaget hade också egna skutor, bland annat Henriette som var en före detta Kornöskuta.

- Vi köpte tillbaka sten, minns Karl-Werner. En gång hade vi sålt stenen. När dessa vägar skulle asfalteras körde vi ner och köpte tillbaka små- och storgatssten, 150 kronor per kvadratmeter.

Slutet för Karl-Werner och brodern Alvs stenjobb var i ett stenbrott vid Hogenäs, intill stora vägen till Sotenäs.

- Ett suveränt beläggningsmaterial som är vida överlägset betong och asfalt, berättar Karl-Werner.

Nu är produktion av gaten borta sedan länge. Karl-Werner Bengt-

sson är aktiv i hembygdsföreningen där han gärna vill att man gör vad som kan göras för att bevara material från Sotenäs stenhuggarepok.

Han har varit politiskt aktiv i många år men han började ganska sent med lokalpolitiken. När han växte upp fanns det ingen SSU-klubb på orten. Han började arbeta politiskt när Hovenäset var ett eget municipalsamhälle med ledamotkap i municipalnämnden. Han blev sedan verksam i Södra Sotenäs kommun som sedan kom att bli Sotenäs kommun. Där har han varit ledamot i kommunstyrelsen. Han var dessutom under många år ordförande i fullmäktige och var ledamot i olika taxeringsnämnder.

Karl-Werner följer med intresse lokalpolitiken och minns från sin första tid många fina debattörer och färgstarka talare. Debatterna kunde bli långa men mestadels tyckte han att man samlades till beslut som var till gagn för kommunen.

Rambo

- Idag finns det en risk med lokalpolitiken att tjänstemannen får för mycket att bestämma, tycker Karl-Werner. Tjänstemännen har fått delegationsrätt och det är på gott och ont. Politikerna måste ta tillbaka bestämmanderätten i viktiga frågor.

Karl-Werner är ledamot i Sote-

näs/Lysekils avfallbolag Rambo, där han gärna vill att man gör vad som kan göras för att bevara material från Sotenäs stenhuggarepok. Han tycker Rambo är väl rustat, bland annat med tanke på att företaget tidigt blev miljöcertifierat.

- I dag klarar inte en liten kommun dessa stora frågor själv. Man måste gå samman.

Fritiden omfattar, förutom familjen, en gammaldags mysig sjöbod till bryggan vid Hovenäsforden. Ekan kör han ut med när det blir hummerfiske.

- Här vill jag leva och här vill jag bo, säger Karl-Werner Bengtsson på Näset.

Terje W Fredh

JUBILAREN

Karl-Werner Bengtsson

Bor: Svineviksvägen, Hovenäset.
Familj: Malin och barn.
Utbildning: Stenhuggare.
Eget företag: Bengt E Johansson & Söner.
Politik: Många uppdrag för socialdemokraterna.
Idag: Aktiv i avfallsbolaget Rambo.
Intressen: Stenhistoria och hembygdsföreningen.
Akteull: Fyller 75 år 17 aug.
Firar: På annan ort.